

Govor najstarejšega člana društva Cirila Hočevarja ob prireditvi »100 let Špornega društva Trnovo«

Lep pozdrav vsem gostom in članom tega društva.

Zdravo ! Ja zdravo, saj tak je bil pozdrav članov telesno-vzgojnega društva Sokol !! katerega 100 letnico danes proslavljamo.

Vesel sem, da kot najstarejši član tega društva lahko spregovorim nekaj besed o njegovi zgodovini. Ko me je, prihodnje leto bo že 80 let, oče spremljal v telovadnico Realke, kjer je imel imenovani Sokol najeto telovadnico, me je kot kmečkega fanta presenetilo, da sem moral gospodom reči brat in ženskam sestra ter da sem moral vse tikati., vse v geslu zdrav duh v zdravem telesu.

Ker pa mi je predvideno razmeroma malo časa, mi dovolite, da nakratko prečitam nekaj stavkov o zgodovini tega društva.

Veliko teh stavkov je prepisanih iz prispevkov, ki sta jih napisala najpomembnejša člana tega društva Stanko Trček in Ciril – Čiro Stanič.

V razgibanih letih pred 1. svetovno vojno, so se slovanska ljudstva v avstro-ogrskem cesarstvu čedalje bolj otresala morečega zastopstva Nemcev in Ogrov. Vseljudska telesno-vzgojna združba Sokola je bila ena najdejavnih nosilcev tega narodnega boja. Uresničevala ga je z jačanjem Slovencev z metodičnim mnogostranskim telesnim delom / telovadbo/ in utrjevanju narodne zavesti.

V Ljubljani je bilo že 1863 leta ustanovljeno društvo » Sokol Narodni dom », šele 1907 leta je zaživel v vzhodnem delu mesta » Sokol I Tabor ». Skoraj ob istem času, pa so možje, vneti za slovensko stvar, pripravili odbor in 29. marca 1908 leta ustanovili Sokol II ki je obsegal južni del Ljubljane - center v Trnovem. Ker so vanj vstopali predvsem socialno mali ljudje, se ga je v začetku prijelo ime » kmečki Sokol ». Najdlje je imelo društvo najeto šolsko telovadnico Realke v Vegovi ulici. V tistem času so bili voditelji ali staroste, kot so se imenovali, odvetnik dr. Oton Fettich – Frankheim, odvetnik dr. Milan Šubic in uradnika France Štrukelj in Vincenc Kocjan. Za njimi pa še dolga leta Stane Trček, Mirko in Ciril – Čiro Stanič, Herman Keber, če omenjam samo nekaj le-teh.

V tistem času je društvo na Prulah kupilo manjše zemljišče, kar je bilo za nekaj časa kar dovolj za vsestransko aktivnost društva.

Leta 1932. pa je veletrgovec Kolman zapustil društvu večjo vsoto denarja, da je lahko ko je od mestne občine dobilo zapuščeno trnovsko konjušnico, začelo ustvarjati pogoje za izgradnjo lastnega doma. To, 7000 m veliko in zamočvirjeno zemljišče smo do 1937 leta s prostovoljnim delom osposobili za sodobno vadišče na orodjih, tekališče in kot prvega igrišče za odbojko. Tega leta je društvo začelo zidati tudi ta dom - zgrajen do začetka II svetovne vojne – za katerega je največja zasluga člana Cirila – Čirota Staniča, ki je dom sprojektiral in poleg drugih obveznosti do svoje smrti neutrudno deloval na gradbenem področju. Zaradi tega je bilo zelo lepo, da smo ta dom poimenovali po njem.

Delovanje Sokola se ni raztezalo samo po telovadnicah temveč tudi po raznih sekcijah : n.pr. jezdni odsek, trobentaški zbor z godbo na pihala. Delovalo se je na področju izletništva, smučanja in drsanja, kolesarjenja, veslanja, lahke atletike, streljanja, skratka na vseh področjih telesne vzgoje in v duhu narodne zavesti.

Preveč časa bi mi vzelo, če bi našteval vse zaslužne člane društva. Zdi pa se mi primerno, da omenim, da so člani našega društva dosegali dobre rezultate na vsesokolskih zletih 1926 in 1932 v Pragi, v Poznanju na Poljskem 1929 leta in v Sofiji 1935 leta. Ta tekmovanja so bila v mnogoboju. Omenil bi samo Jože Primožiča, ki je postal celo svetovni prvak., najboljša sta bila tudi dr. Vida Gerbec in Vitek Gvido. V lahki atletiki je bil najboljši Pukl Mirko in Milan Stepišnik, ki je bil celo državni prvak v metanju kladiva.

Zaradi že omenjenega delovanja telesne vzgoje v naprednem duhu, je veliko zdravih in

močnih članov našega društva šlo v borbo proti okupatorju in jih 30 tudi dalo svoja življenja.

Med italijansko okupacijo društvo ni delovalo. Po koncu vojne, pa je na veliko žalost dom zaseglo podjetje Triglav film. Le z veliko prizadevnostjo naših članov in predvsem člana Cirila Velepicha nam je uspelo, da smo počasi dobivali prostore v našem domu.

Po vojni pa so se začele poleg orodne telovadbe razvijati še razne igre -odbojka, ter zelo močna košarkarska ekipa, pa strelstvo in balinanje. Seveda pa je ostala tudi dejavnost Nastopanja Zaradi teh sprememb pa so vodstvo prevzemali od telovadcev košarkarji -Matija Hočevar in Marjan Sušnik,

V vsem tem času pa več kot odlično že dolgo vodi gimnastiko naš član Jože Mešl ki z uspehi njegovih telovadcev : Kunčič Milana, Lojze Kolmana in največ z Pegan Aljažem v sam svetovni vrh v orodni telovadbi.

Že nekaj časa pa se tukaj lahko igra tudi tenis. V dvoranah doma pa se odvijajo še dodatne dejavnosti - tako za odrasle kot za mladino in otroke. Tako smo še danes močno prepričani, kakšno pomembno stvar so naredili tisti, ki so pred 100 leti ustanovili to društvo.

Še enkrat ZDRAVO in vsem : nasvidenje!

Ljubljana, 22. maja 2008

Ciril Hočevar